

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 zlr. 45 kr., miesięcznie 1 zlr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 zlr. 30 kr., miesięcznie 1 zlr. 35 kr. Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRENUMERATA.

NA GAZETĘ LWOWSKĄ z DODATKIEM dziennym i tygodniowym i z ROZMAITOŚCIAMI wynosi:

Na trzeci kwartał 1857 od 1go lipca do ostatniego września:

na miejscu . . . . . 3 zlr. 45 kr.

z pocztą . . . . . 4 zlr. 30 kr.

Należytość (franco) odbiera Kantor Gazety Lwowskiej, ulica Nizsza Ormiańska Nr. 347.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Szwajcarya. — Włochy. — Turcya. — Azja. — Afryka. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

W dzisiejszym dzienniku urzędowym *Gazety lwowskiej* zawarte jest ogłoszenie, w których stacyach i kiedy zakupywać się będą w tym roku ogiery przydatne na stadników dla c. k. eraryum wojskowego.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów 24. czerwca 1857.

Sprawy krajowe.

(Drugie i trzecie posiedzenie towarzystwa gospodarstwa galicyjskiego.)

Lwów, 23. czerwca. Przedewszystkiem winni jesteśmy podać sprostowanie pewnej pomyłki z naszej strony w doniesieniu podanem z pierwszego posiedzenia Towarzystwa gosp. gal. na dniu 20. b. m. w nr. 140 *Gazety Lwowskiej*; a to jest, że plan gmachu dwupiętrowego, w którymby wszystkie wydziały szkolne i gospodarskie, tudzież pomieszkania: rządcey, nauczycieli, uczniów, czeładzi, jako też potrzebne zasoby gospodarskie mogły się mieścić jak najstaranniej i z wszelką wygodą, — obmyślony wszechstronnie pod dyrekeyą profesora pana *Gabrielli*, wykonał hardzo troskliwie p. *Głowacki Justyn* — ale nie jak tam powiedziano było: akademik z politechniki wiedeńskiej, — lecz uczeń akademii technicznej lwowskiej, a uczeń wielkich talentów i nadziei, dlatego też z tem większą troskliwością uchybienie nasze prostujemy.

Drugie posiedzenie 23. ogólnego zgromadzenia członków tu-tejszego Towarzystwa odbyło się dnia 22. b. m. pod przewodnictwem prezesa JO. księcia Leona Sapiehy. Zebranych członków było 45. Po zagajeniu posiedzenia przez prezesa, sekretarz odczytał protokół komisji wyznaczonej do wyboru 19 nowych członków, poczem przystąpiono do dalszego rozbioru pytania 10go o tworzeniu ras bydła mlecznego i opasowego. PP. Studziński i Abancourt odczytali swoje rozprawy nad tym przedmiotem, a inni członkowie, jako to: PP. Obniski, Lityński, książę Adam Sapieha i hr. Karnicki mieli udział w ustnej dyskusyi, która z tego powodu prowadzona była. Wzięto potem pod rozbiór 11 pytanie o karmieniu do roku cieląt najkorzystniejszym pod względem wzrostu, dobrego wyglądu i tworzenia się systemu muszkułarnego i gruczołowego. Następnie p. Abancourt odczytał rozprawę o szkłe wodnym, które w budownictwie wiejskiem przeważną rolę grać będzie. Szkło wodne zdadne jest do powlekania murów, podłóg, dachów, naczyń wszelkiego rodzaju i t. p. w celu ubezpieczenia ich od wilgoci i od ognia. Wykład swój poparł p. Abancourt przedłożeniem gontów, wzorów stolarskich płynem tym zaprawionych. Przedmioty te zapalone nie gorzały płomieniem i z wielką trudnością tliły się tylko. Opisanie rzycia tego płynu znajduje się w nowem dziele p. Zabierzowskiego o budownictwie wiejskiem w Radomiu wyszłem z druku w roku bieżącym.

W dalszym ciągu rozpraw zastanowiono się nad słabością koni obecnie w niektórych okolicach naszego kraju grasującą, jako też nad chowem nierogacizny będącej bardzo ważnym, bo jedynym artykułem grubszym wywozowego handlu. Członek Towarzystwa p. Obniski polecał bardzo rasę nierogacizny krajową hodowaną w Zadorzu u P. Bohdana, jako zalecającą się zdolnością do opasu

szczególniejszą i do klimatu naszego przywykłą. Roczniki tej rasy ukarmione wydały po 180 Z tłuszczu. Dalej zastanowiono się nad kartoflami, które najmniej podpadały zarazie panującej w Europie od lat 12 przeszło.

Nareszcie dyskutowano siódme pytanie, tyczące się założenia banku ziemiańskiego i kompanii handlowej. Odpowiedź na pismo od p. Baszczewicza z Kozuchowa nadesłana, odczytana została przy rozpoczęciu dyskusyi i wywołała żywy udział w zgromadzeniu. Decyzję co do tego przedmiotu odłożono do pomyślniejszych czasów, kiedy kredyt większego rozwoju nabędzie.

O godzinie 4 $\frac{1}{2}$ po południu większa część zgromadzonych obywateli przybyła do fabryki machin i narzędzi pp. Pietzscha i Kuschee na Łyczakowie, gdzie maszyny do robienia gontów i rur drewnianych próbowane były. Przy tej sposobności zgromadzeni członkowie oglądali całą fabrykę wspomnianą i podziwiali machynę parową, nadającą ruch całej fabryce; oglądali także skład machin rolniczych siczkarń, młocarni, płogów i tym podobnych.

Trzecie i ostatnie posiedzenie tegorocznego ogólnego zgromadzenia Towarzystwa gospodarskiego odbyło się dnia 23. b. m. od godziny 10. zrana do godziny 2. popołudniu. Przewodniczył mu JO. książę Leon Sapieha, prezes Towarzystwa. Obecnych członków było 38. Posiedzenie to poświęcone było wyłącznie przedmiotom leśnictwa się tyczącym. Rozbierano na nim pytanie 14 o służebnictwach leśnych i pytanie 17 o zasadach, podług jakich wartość pastwiska w latach należycie zagospodarowanych, obrachowaną być może.

(Nadanie godności. — Królowa grecka spodziewana. — Przepisy loteryjne.)

Wiedeń, 21. czerwca. *Gazeta wiedeńska* donosi w części urzędowej: Jego c. k. apost. Mość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 7. czerwca r. b. profesorowi historii kościelnej na uniwersytecie Lwowskim doktorowi *Onufremu Krynickiemu* nadać najłaskawiej tytuł cesarskiego radcy.

Jego c. k. apostolska Mość raczył *Józefa hrabię Siemińskiego* rotmistrza 6. pułku huzarów Króla wirttembergskiego wynieść najłaskawiej na godność c. k. szambelana dworu.

— W przyszłym miesiącu spodziewają się w Wiedniu przybycia Jej Mości Królowej greckiej, z kąd udać się ma do Mnichowa, Drezna i t. d.

— *Gazeta wiedeńska* ogłosiła następujące przepisy loteryjne: Azeby zapobiedz nadużyciom w loteryjach prywatnych, które się odbywają za pozwoleniem urzędów loteryjnych na ciąganiach c. k. loteryi liczbowej, i ochronić od szkody tak skarb publiczny, jako też tych, co kupują losy, rozporządza się co następuje:

1. Zaczawszy od 1. lipca b. r. będzie pozwolona każda taka loterya prywatna tylko pod tym warunkiem wyraźnym, azeby puszczający na loteryę nie wydawał żadnych innych tylko takie losy, których blankiety wyda mu przynależny urząd loteryjny.

2. Te blankiety losowe drukowane są w rządowej drukarni w Wiedniu na białym papierze i zaopatrzone suchym stępem kontroli. Bardzo nmiarkowaną cenę ich należy złożyć równocześnie z przepisana prawem taxą loteryjną.

3. Te blankiety losowe zawierają owe daty, które we wszystkich takich loteryjach jednakie pozostają. Puszczający na loteryę mają własnym kosztem załatwić uzupełnienie ich ulegającymi zmianie datami (przedmiotem wygrania, wyrażeniem urzędowego pozwolenia, ceną losu i t. d.), a to w Wiedniu przez drukarnię rządową, a gdzieindziej przez drukarnię prywatną.

4. Pozwolenie puszczania na loteryę (licencya czyli bolet) będzie aż wtedy wydane, gdy wspomniane uzupełnienie blankietów losowych jest uskutecznione i gdy się urząd loteryjny za dokładnem przejrzaniem losów przekona, że z pozwoleniem puszczania na loteryę zupełnie się zgadzają.

5. Osobom puszczającym na loteryę, które na losach chcą wymienić swoje nazwisko i miejsce pomieszkania, będzie to pozwolone, jeżeli zaświadczeniem policyi lub władzy politycznej udowodnią rzetelne podanie swego nazwiska, pomieszkania i nieposzlakowanego charakteru.

6. Te strony, które takowe loterye prawie z profesyi prowadzą, obowiązane są zawsze wymienić na losach swe nazwisko i miejsce pomieszkania, a tem samem wykazać się także wyz wspomnianem świadectwem.

7. Jeżeli się wydają losy bez nazwiska i pomieszkania tego, co puszcza na loteryę, tedy ten ostatni jest obowiązany w sprzedawaniu losów ograniczyć się tylko na koło swych znajomych, a przeto takich losów nie wolno sprzedawać w kolekturach loteryjnych ani w sklepach kupieckich.

8. Ponieważ na mocy powyższego (5, 6 i 7) zachodzi lub nie zachodzi wyrażenie na losach nazwiska i pomieszkania tego, co puszcza na loteryę, przeto według tego, jak zajdzie jeden albo drugi taki przypadek, będą urzęda loteryjne wydawać puszczającym na loteryę tylko takie blankiety losowe, na których wydrukowane albo wypuszczone są słowa: „Nazwisko i pomieszkanie tego, co puszcza na loteryę, obowiązane go do rzetelnego wypłacenia wygranej.“

9. Rozumie się samo przez się, że rozporządzenia te nie stosują się do tych loteryi prywatnych, w których w ogóle żadne losy się nie wydają, a udział w grze (stawianie) odbywa się tylko za pomocą tak zwanych arkuszy podpisowych.

W takich loteryach zapisuje się na urzędowym pozwoleniu (licencyi bolecie) dodatek „bez wydawania losów.“

10. Wydawanie innych, niż tu przepisanych losów, bądź są utworzone w drukarni prywatnej, bądź w jaki inny sposób, będzie karane według istniejących praw jako odstąpienie od danego pozwolenia loteryjnego.

11. Obnoszenie losów zakazane jest nietylko przepisami kontroli celnej, lecz także patentem względem handlu obnośnego. Zakaz ten rozciąga się nietylko na właściwych obnośców z profesyi, lecz także, a to najszczególniej na roznoszenie losów w ogóle od domu do domu.

12. W loteryach na zamiary dobroczynne, które się odbywają niezawisłe od eraryalnej loteryi liczbowej za sprawą osobnych ciągnięć, nie zachodzi obowiązek używania przepisanych powyżej losów.

13. Dyrekcya loteryjna z podrzędnymi swemi urzędami loteryjnymi tudzież władze skarbowe z swojemi organami mają wykonać te przepisy.

Ameryka.

(Otwarcie Izb brazylijskich. — Wiadomości z centralnej Ameryki. — Epidemia w Montewideo.)

Rio de Janeiro, 14. maja. Otworzenie Izb nastąpiło 3go maja. Z mowy od tronu przytaczamy niektóre ważniejsze ustępy: „Nadzwyczajnie wysokie ceny żywności narażają mniej zamożne klasy na wielkie cierpienia i wymagają spiesżnych środków zaradczych. Siła, z jaką przytłumiono obadwa ostatnie zamachy ku wprowadzeniu murzynów do Seringhaem i St. Matheus, musiała odstraszyć na długo awanturników, którzy mieli nadzieję skuteczniej to zbrodnicze przedsięwzięcie w Brazylii. — Pomyślny stan finansów publicznych, dozwala spodziewać się, że nienastąpi niedobór, jaki zapowiedziano przy powzięciu uchwały względem podwyższenia cła wywozowego o 2 procent, tak że można będzie wkrótce odwołać to podwyższenie, lub dochód z niego obrócić na korzyść rolnictwa.“

Monitorowi paryżkiemu donoszą z **Panamy** z 21. maja: „Walker i sztab jego odjechali przedwczoraj pociągiem kalifornijskim w osobnym wagonie, pod eskortą kompanii wojska okrętowego amerykańskiej fregaty „Independance“ do Colon. Cała ludność Panamy tłoczyła się u dworca kolei, i powszechnie dziwiono się na widok małej, smukłej figury i wcale niewyraźnej twarzy sławnego korsarza. Jenerał Canas objął dowództwo nad sprzymierzonymi wojskami w San Juan. Na dniu 15. czerwca zajmą się obywatele Nikaraguy wyborem prezydenta. Wojska sprzymierzone pozostaną tak długo w Nikaraguy, dopokąd nieorganizuje się nowa administracya i nierozpocznie swej działalności.“

— Piszą pod dniem 22. kwietnia z Montewideo: Żółta febra, która dotychczas oszczędzała terytorium la Plata, dotknęła nagle w najokropniejszy sposób nasze miasto. Z szybkością straszną rozszerzyła się po wszystkich częściach miasta i obudziła wielką trwogę. Ulice są wyludnione, sklepy i kawiarnie pozamykane; głęboką ciszę przerywa tylko ponawiający się ciągle turkot karawanu, który nieraz dziesięć umarłych na cmentarz wiezie. Szpitale są przypelnione; całe domy stoją pustkami; wielka część mieszkańców, i prezydent republiki orientalnej wraz z ministrami wynieśli się na wieś. Muśstwo wozów z meblami wyjeżdża ku rogatkom z miasta. Febra wybuchła już w marcu, a jeszcze do teraz nie zmniejszyła swej siły. W żadnym z portów brazylijskich nie umierało tyle ludzi, jak obecnie tutaj. I niemiecka publiczność w tutejszem mieście poniosła także kilka ofiar; jednakże bardzo korzystnie odznaczyła się odwagą i niezachwianym umysłem w obec innej ludności. Buenos-Ayres i argentyńskie porty zaprowadziły kwarantanę przeciw naszemu miastu. Obawiamy się, ażeby choroba nie dotknęła także innych miast w la Plata, gdyż zatamowałaby w tej okolicy wszelki handel i wszelką komunikacyę, co by nawet w Europie uczuć się dało. Na teraz pocieszają się tutaj myślą, że Montewideo samo przez się jest zdrowym miejscem, i że żółta febra zwykła się wprawdzie pojawiać

i na zdrowych miejscach, ale się nie zagnieżdża. — Poźniejszy list tego samego korespondenta z 2. z. m. donosi, że choroba przybrała już łagodniejszy charakter; jednakże zupełne jej zgaśnięcie przy odejściu tej wiadomości zdawało się jeszcze dalekie. Plac Buenos-Ayres podwyższył nakazaną przedtem kwarantanę z 8 na 14 dni.

Anglia.

(Chrzest nowo-narodzonej królowy. — Ceremoniał przyjęcia ambasadora angielskiego w Teheranie. — Głosy za przyjęciem Izraelitów do parlamentu. — Posiedzenie z 16. czerwca.)

Londyn, 16. czerwca. Ceremonia chrztu najmłodszej córki Jej Mości Królowy Wiktorji odbyła się dziś po południu w prywatnej kaplicy pałacu Buckingham. Dopełnił tego obrządku świętego arcybiskup z Canterbury przy asystencji biskupów z Londynu i Chester i dziekana z Windsor. Młoda księżniczka otrzymała na chrzcie imiona Beatryka Marya Wiktorja. Obecnie byli oprócz Jej Mości Królowy i rodziny królewskiej książę Pruski Fryderyk Wilhelm, Arcyksiążę Ferdynand Maxymilian, książę Edward z Sachsen-Weimar, księżna Sutherland, księżna Atholl i inni. Dziś wieczór będzie na cześć tego festynu świetny bankiet w pałacu Buckingham.

— Po przedłożonej parlamentowi korespondencyi o zajęciach z Persyą, ogłosiły teraz dzienniki osnovę zawartego na dniu 4go marca w Paryżu persko-angielskiego traktatu, którego ratyfikacye wymieniano 2. maja w Bagdadzie; następnie osnovę noty osobnej, która według 10. artykułu traktatu wyznacza ceremoniał, z jakim ma być przyjęty angielski poseł, pan Murray, za swym powrotem do Teheranu. Ta nota opiewa:

Niżej podpisani, Jej Mości Królowej angielskiej nadzwyczajny ambasador i pełnomocnik przy dworze Cesarza Francuzów, i Jego Mości Szacha Persyi nadzwyczajny ambasador i pełnomocny minister przy rzezonym dworze Jego ces. Mości, zaopatrzeni w należyte pełnomocnictwa od swoich obustronnych rządów, zgodzili się na to, że dla przywrócenia dyplomatycznych i przyjacielskich stosunków między dworami Anglii i Persyi ma się odbyć następujący ceremoniał. Umowa ta będzie mieć tę samą moc i wartość, jak gdyby była przyjęta w traktacie zawartym na dniu dzisiejszym przez podpisanych. Sadr Azim napisze w imieniu Szacha list do pana Murray, wyrazi mu swe ubolewanie nad tem, że przeciw honorowi posta Jej król. Mości wymówił obelżywe słowa i puścił je w obieg, i będzie go prosić, ażeby mu było wolno cofnąć swój własny list z 19. listopada i dwa listy swego ministra spraw zagranicznych, z których jeden zawiera reskrypt Szacha względem obwinień wytoczonych przeciw panu Murray; a nakoniec oświadczy w tym samym liście, że żaden taki dalszy reskrypt Szacha, jak tylko ten, który teraz w kopii jest załączony, nie był komunikowany ani wprost ani pośrednio jakiegokolwiek obcej misyi w Teheranie. Sadr Azim ma zakomunikować kopję tego listu urzędownie każdej misyi w Teheranie, a istotna osnowa jego będzie publicznie ogłoszona w tem głównem mieście. Oryginalny list będzie doręczony panu Murray w Bagdadzie przez znakomitego urzędnika perskiego wraz z zaproszeniem wydanem w imieniu Szacha, ażeby z swoją misyą powrócił do Teheranu, za zaręczeniem Szacha Jego Mości, że będzie przyjęty z wszelkimi honorami i względami, jakie się reprezentantowi rządu angielskiego uależą, w którymto zamiarze będzie wyprawiona inna osoba w stosownej randze, ażeby mu jako Mehmauder w jego podróży przez Persyę towarzyszyć. Pan Murray za zbliżeniem się do stolicy będzie przyjmowany przez osoby wysokiej rangi, które będą wyprawione, ażeby go zaprowadzić do jego pomieszkania w mieście. Zaraz po jego przybyciu uda się Sadr Azim w gali do misyi angielskiej i odnowi przyjacielskie stosunki z panem Murray, potem zostawi u niego sekretarza państwa dla spraw zagranicznych, ażeby ten zaprowadził go do pałacu, gdzie Sadr Azim przyjmie pana Murray i zaprowadzi przed oblicze Szacha. Nazajutrz w południe odwiedzi Sadr Azim misyę angielską, którąto wizytę odwzajemni pan Murray najdalej na drugi dzień przed południem.

Londyn, 17. czerwca. Z przedwczorajszej debaty *Izby niższej* uad zmianą przysięgi parlamentarnej zasługuje jeszcze na wzmiankę oświadczenie *Sir J. Packingtona*, jednego z najznakomitszych członków ścisłe konserwacyjnej partyi, że jak powziął przekonanie od niedawna, byłoby rzeczą pożądaną nie utrudniać izraelitom przystępu do parlamentu.

W. B. L. Phillips, izraelita, został wczoraj w gminnej radzie City londyńskiej obrany jednogłośnie Aldermanem.

Dwa szkockie pułki fizylierów, 93. i 23ci odpływają dziś z zatok Portsmouth do Chin.

Na wczorajszym posiedzeniu *Izby wyższej* odczytano po raz pierwszy bil względem spłacenia cła na Zundzie. — *Izba niższa* obradowała nad administracyą zakładów dobroczynnych w stolicy. Sprawę tę wytoczył *Ayrton* robiąc wniosek, ażeby mianowany został osobny wydział dla zastanowienia się nad tem, czy niebyłoby stosownie zaprowadzić jednostajne opodatkovanie w zamiarze pielęguwania ubogich. Wniosek ten odrzucono wkońcu 123 głosami przeciw 81.

Francya.

(Rolnicza kasa zabezpieczenia. — Rosyjskie okręta w Algji. — Powrót do kraju rojalistów neuenburskich. — Korespondencya włoska Stefanięgo ustaje. — Raport marszałka Randon o działaniach wojennych przeciw Kabyloom.)

Paryż, 17. czerwca. Minister rolnictwa, handlu i robót publicznych przedłożył radzie państwa jak donosi *Monitor* projekt dekretu względem założenia powszechnej, rolniczej kasy zabezpiecze-

nia (Caisse générale des assurances agricoles), której zamiarem ma być, za roczną opłatą stałą i dobrowolnej wkładki wynagradzać rolnikom straty, poniesione przez gradobicie, mróz, powódź, zarazę w zasiewach i w bydło. Dalej ogłasza dziennik rządowy ustawę względem stanowczej regulacji budżetu z roku 1854, jako też dekret, mocą którego przedłuża się na dalszych 10 lat przywilej nadany kantorowi przedsiębiorców budowlu w Paryżu na dniu 4go lipca 1848.

Na dniu 11. b. m. przybyły rosyjskie okręta „Viborg“ i „Castor“ pod dowództwem admirała Behrens do zatoki Algieru.

Szefowie rojalistów neuenburskich, którzy dotąd bawili w Paryżu, odjechali dziś z powrotem do Szwajcaryi.

Z dniem 1. lipca 1. lipca przestanie wychodzić w Paryżu francuska *Korespondencya* pana Stephani, gdyż rząd piemoncki odejmuje mu, na przedstawienie rządu francuskiego, udzielaną dotąd subwencyę. Krok ten ma stanowić rodzaj zadośćuczynienia dla Austrii.

— *Monitor armii* zawiera następujący raport:

„Suck-el-Arba, 10. czerwca.

Wielka federacya Beni-Setki poddała się. Równie jak wszystkie inne szczepy muszą takie pokolenia należące do tej federacyi płacić trybut odpowiedny ich środkom materyalnemu i mniejszej lub większej zaciętości oporu. Prócz tego musieli stawić w zakład najznakomitszych, imiennie przez nas oznaczonych mieszkańców osad swoich, z czego wnosić można, że to podanie się będzie szczere i trwałe. Wszyscy Kabyle zaczynają poznawać, że ich stosunki podobne są naszym; zwycięstwo odniesione na dniu 24. maja zaczyna już wydawać owoce. Jeszcze jedna lub dwie walki, jeden lub dwa dni prochowego dymu, jak się wyrażają, a zaspokojona ich ambicya upokorzy się i niepodległości Kabylów pozostanie pamięć tylko. Wszystkie te szczepy mogą postawić do 40.000 zdolnych do boju ludzi.

Roboty około fortu Napoleona i gościńca z Medur do Suck-el-Arby postępują spieszuie. Komunikacye z ludnością wzmagają się i wojsko dopełnia swego zdania, by rozpocząć wkrótce inne względem kilku niepodbitych jeszcze szczepów.“

Belgia.

(Wyroki policyi poprawczej.)

Sąd policyi poprawczej w **Mons** zajmował się na posiedzeniu swoim z 13. b. m. sprawą pięciu więźniów, oskarżonych o udział w ostatnich zaburzeniach w tem mieście. Z tych został ajent kupiecki, Lacrosse, który miał obrazić burmistrza, puszczony na wolność dla braku dowodów; dwóch obżalowanych skazano za wybijanie okien u OO. Jezuitów na 5miesięczny areszt, 50 franków kary pieniężnej i kosztu procesu, trzeciego za podobny gwałt u Redemptorystów na taką samą karę, czwartego na 3dniowy areszt i kosztu procesu, a piątego, który miał krzyknąć „Vive la Republique“ puszczono na wolność dla braku dowodów.

Szwajcaryja.

(Spory domowe lagodzą się.)

Urzędowa *Revue de Geneve* donosi, że w moc polubownych układów przywrócone są dawne stosunki między przewielebnym biskupem Etienne Marilly i rządem kantonu.

Włochy.

(Żaloba na dworze tokańskim. — Ich Mość królestwo Sasey. — Reformy w sądownictwie.)

Monitore Toscano z 15. b. m. donosi: „Z głębokim smutkiem donosimy o zgonie Jej królewicz. Mości najdostojniejszej Arcyksiężniczki Maryi Luizy, Józefy siostry naszego dostojnego Monarchy, która po krótkiej słabości umarła dziś zrana o godzinie 5^{1/2}, opatrzona sakramentami świętymi.

Dwór przywdzieje żalobę na 7 tygodni.“

Florencya, 10. czerwca. Wczoraj przed południem przybył na tutejszy Dwór wielko-książęcy J. M. Król saski z Królową, z księżniczkami Maryą, Sydonią i Zofią, tudzież księżna Genuy z liczną świtą. Wielki książę, który wraz z następcą i w. księżną odjechał dniami wprzód do Liwurny, powitał dostojnych gości zaraz za ich przybyciem na pokładzie paropływu, po czym w wspólnym towarzystwie udali się osobnym pociągami kolei żelaznej do Florencyi.

W traktacie zawartym niedawno między Austrią i państwem kościelnym względem wzajemnego wydawania zbiegłych zbrodniarzy, wskazano z rzymskiej strony w jednym artykule konwencyi na to, że istnący teraz kodex karny uważać należy za tymczasowy, gdyż ogłoszony być ma nowy. Wiadomość więc o reformie sądowniczej otrzymała tym sposobem urzędowe sprawdzenie. W projekcie przedłożonym J. Ś. Papieżowi wyłożono obok historii tegoczesnego prawodawstwa krajowego oraz i zasady nowej pracy. Prawie każdy dłuższy pontyfikat pozostawił pomnik prawodawstwa. Z przeglądu w tej mierze okazuje się wprawdzie wielka różnorodność i niejedność rozporządzeń, które ztemwszystkiem, jednak zostają w ścisłym związku ze sobą i dowodzą o usiłowaniu wyraźniejszego zestawienia i dalszego rozwoju organicznego, szczególnie zaś prawa cywilnego. Przedewszystkiem świadczy o tem ulepszenie prawodawstwa karnego. A że i inne części nowej tej pracy będą starannie wykończone, przemawia za tem gorliwość i obznajomienie z nauką prawniczą

mianowanej w tym względzie komisji osobnej. Co zaś do kwestyi głównej, tedy rzeczą jest pewną, że według zasad teraz przyjętych nie zajdą właściwe zmiany w ustawie prawa, lecz w ustawie administracyi.

Turcya.

(Wiadomości bieżące.)

Wiadomości z **Konstantynopola** są z 12. b. m. W Bukjudere został 10. b. m. jakiś Czernogórec skrytobójczo zamordowany, miał to być członek znakomitej familii, który zbiegłszy z kraju szukał przytułku w Turcyi.

Poczta francuska w Konstantynopolu oświadczyła administracyi dziennika *Journal de Constantinople*, że nieobejmie już nadal ekspedycyi tego dziennika, a odmowę tę przypisują powszechnie artykułom tego pisma przeciw zamiarom unii w Księstwach uaddunajskich.

Mieszana komisya bezpieczeństwa, mająca obmyśleć najskuteczniejsze środki ku zapobieżeniu napadom zbójczym w dzielnicach europejskich, rozpoczęła już swoje narady pod prezydencyą Derwisha Baszy. W komisyi tej są reprezentowane tureckie ministry sprawiedliwości, spraw zewnętrznych i policyi, jako też admiralicya i ambasady europejskie. Minister wojny zagał posiedzenie przemową, w której wyjaśniał główne zadanie komisyi. Najpierwej trzeba obmyśleć tymczasowe środki ku zabezpieczeniu spokojności publicznej. Środki te były zresztą tak nagląco potrzebne, że minister wojny jeszcze przed mianowaniem komisyi bezpieczeństwa poświęcał im całą uwagę swoją. Zaczem wzmocniono władzę publiczną w dzielnicach europejskich, ustawiono strażę nocną po ulicach i pomnożono patrole.

Dziennik *Impartial de Smyrne* powiada: Wicekról Egiptu przybył dlatego do Smyrny, by powitać Sułtana w podróży do kilku portów śródziemnomorskich; ponieważ zaś podróż ta nienastąpi już, powróci Said Basza na Alessandryę do Egiptu.

Z **Aleppu** nadeszły doniesienia o wielkich excesach i napadach szczepów arabskich i druzyjskich; wysłane na nich wojska rządowe pobily ich kilkakrotnie i ukarały surowo winowajców.

W Bagdadzie oczekują pułkownika perskiego, który ma pełnomocnika angielskiego, pana Murray, zaprosić z powrotem do Persyi.

Książę Mehemet Jussuf Chan, którego pojmano podczas oblężenia Heratu i w okowach sprowadzono do Teheranu, został ścięty w tem mieście.

Herat jest zawsze jeszcze obsadzony wojskiem perskiem, które buduje szańce w okolicy i wzmocnione zostało 1200 rekrutami.

Azja.

(Syn Szacha perskiego jedzie zwiedzić Europę. — Anglików nowe krajów nabycie.)

Podług doniesień dziennika *Pays* z **Teheranu** z 25. kwietnia jest Szach tak dalece uradowany wrażeniem, jakie ambasador jego sprawił w Paryżu, że postanowił wyprawić jednego ze starszych synów swoich, Muzaffara Eddina do Europy, ażeby zwiedził Francję, Anglię, Austryę i Rosyę. Ośmnastuletni książę ten ma odjechać z końcem lipca.

Do **Londynu** nadeszły wiadomości z Indyi z doniesieniem, że generał-gubernator rozkazał przyłączyć do angielsko-indyjskiego państwa krainę Bidzej-Singha, Radsza Hindu-Kuszy, który na d. 11. kwietnia r. b. umarł bez prawowitego następcy. Przyłączone do angielskich posiadłości terytorium leży na południowym stoku Hindu-Kuszy, rozległego łańcucha gór zwanego Kaukazem indyjskim, a który ciągnie się od granicy perskiej aż do Indu, na północ od Afganistanu a na południe od Budakanu i niepodległego Turkestanu. Kraina Bidzej-Singha jest bogata i urodzajna, i położenie jej jest ważne we względzie politycznym.

Afryka.

(Spiski w Sudanie. — Niepogoda. — Wieszczyby.)

Alexandrya, 2. czerwca. Gubernator Sudanu odkrył niedawno spisek, jaki uknuli przeciw niemu podlegli Szeikowie i Mufty, niechcąc ulegać władzy chrześcianina. Ragel Bej jest jak wiadomo Ormianin. Po odkryciu spisku kazał winowajców uwięzić i pod strażą odstawić do Alexandryi, gdzie mają być sądzeni. Wicekról użyje tu całej surowości, by dać odstraszący przykład i zmusić Mahometanów do tolerancyi. — Temi dniami srożył się tu silny wiatr wschodni połączone z deszczem, zjawiskiem tak rzadkiem o tej porze roku, że krajowcy mówią o cudzie a nawet przepowiadają koniec świata.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 21. czerwca. Wczoraj wieczór renta 3% 68.57^{1/2}. — *Monitor* zawiera dekret z ogłoszeniem traktatu neuenburskiego. — Cesarz przyjmował deputacyę prokuratorów i oświadczył, że zamiarem rządu jest zmniejszyć kosztu sądownictwa a to głównie za pomocą zmniejszenia wydatków państwa. Stanowisko prokuratorów nieulegnie żadnej zmianie.

Londyn, 20. czerwca. Według wykazu tygodniowego wynosił obieg banknotów banku angielskiego 18,772.185, zapas gotówki 10,909.235 funt. sztr.

Wenecya, 20. czerwca. Hrabia Montemolin i Infant Don Sebastian z swemi małżonkami i z Infantem Don Fernando przybyli na kilka tygodni do Tryestu do Wenecyi.

